

lehetünk-e a folyamodási határidő felől kellően tájékozva, ha a határnap világosan nem iratott ki?

A hat heti határidő a pályázati hirdetés elküldésének napjától számítva azért szükséges, mert abból legalább egy hét, sőt többször kettő is eltelik, míg a hirdetés napvilágot lát, négy vagy öt heti határidő pedig épen nem hosszú arra, hogy Buda-Pestről valamely hirdetés az „Erdészeti Lapok“ útján az árvamegyei vagy maramarosi erdész szerény hajlékába jusson.

Legyen szabad tehát azon kérésünket kifejezni, hogy mindazok, kik erdőtiszti állomások betöltésére pályázatot nyitnak, indítványukat tekintetbe venni sziveskedjenek, és pedig annyival inkább, mert nem lehet kétség abban, hogy az üreseedésben lévő állomásnak pár héttel előbb vagy később való betöltése a szolgálat érdekén legtöbb esetben nem ejt csorbát, s mert alkalmasabb határidő kitűzése mellett számosabb a pályázó, s így nagyobb a valószínűség is, hogy a betöltendő hivatalra képesebb egyén lesz választható.

H. S.

A búbos kemenczék és a fapazarlás.

A magyarországi földműves, szegényebb iparos, bánya- és erdőmunkás szobájába lépve, rendszeren egy idomtalan nagy kályha vonja magára figyelmünket, mely a szobának gyakran egy negyedrészt foglalván el, a különben igen csinos szobát elrutitja. Ezen két hibán kívül még egy más, és pedig igen rossz sajátsága van ezen kályháknak, hogy t. i. aránytalan sok fát fogyasztanak.

A nagy kályha egyetlen jó tulajdonságául rendszeren azt hozza fel az illető háziur, hogy abban kenyeret is lehet sütni, s így külön sütőkemenczének felállítása felesleges.

Ha ezen felhozott jó tulajdonságot azonban közelebbről szemügyre vesszük, az nem csak nem jónak, de igen rosznak fog bebizonyulni. Lássuk csak : egy gazdasszony legfeljebb négyszer s legalább kétszer, tehát átlagosan háromszor süt kenyeret egy hónap lefolyta alatt, s ezen háromszori sütés miatt a hó többi napjaiban, tehát téli időben 27 napig kénytelen a szoba fütése végett a nagy kályhában a sok fát pazarolni. És ha felteszszük, hogy a nagy kályha fütésére naponta csak 2 hasáb fával kell több, mint egy kisebb, s czélszerűen épült kályhába, már egy tél lefolyása alatt (mely a melegebb tájakon 100, a zordonabb vidéken 150 napra, átlagosan tehát 125 napra tehető) 250 darab hasábfa égett el hiában.

Vegyünk már most például, egy kisebb 80 házból álló községet, s tegyük fel, hogy a házak fele csak egy szobával s egy kályhával bir, a másik fele két szobával s két kályhával, kapunk 120 kályhát.

Minden kályhában egy télen át, mint fennebb kimutatam, 250 hasábfa pazaroltatott el, az egész községben tehát $120 \times 250 = 30.000$ hasábfa vagyis 300 öl fa égettetett el feleslegesen a kenyérsütésre is alkalmas nagy kályha kedvéért. A fentebbi feltételek mellett egy nagyobb 400 házból álló község $600 \times 250 = 150.000$ hasáb fa, vagyis 1500 öl többet éget el idomtalan kemenczéje következtében.

Eddig csak a telet vettük számba, térjünk át a többi évszakokra, bebizonyítandók, hogy a nagy sütökemence gyanánt is használható kályhák ekkor is czélszerűtlenek és károsak. Nyáron, midőn a munkás a forró nap sugaraitól menhelyet akar hűvös szobájában keresni, kinyugvandó a nap fáradoalmait, a gazdasszonynak eszébe jut kenyeret sütni; természetesen máshol helye nem lévén, a nagy kályhát kifüti, s a különben hűvös szobát kegyetlenül kimelegíti, úgy hogy a munkás férj kénytelen nyughelyét elhagyni, s a meleg napra, vagy ha

éjszaka van, padlásra vagy a szabad ég alá menekülni, hol aztán a szúnyogok nyugodni nem hagyván, fáradtan, lankadtan kénytelen ujonnan munkához fogni. Kérdem kellemes-e ez? bizonyára nem, s gyakran jöhet kedve magának a háziurnak ilyen alkalommal a nagy kályha oldalát beütni.

De térjünk vissza a kenyérsütésre minden háznál szükséges faanyagra. Tudva lévő dolog, hogy legtöbb fa kell a sütökemence kimelegítésére, míg a sütésre megkívántató hőfokot a már meleg kemenczében egy-két hasábkával is el lehet érni. Már most minden gazdasszony külön-külön fűti kályháját a nyári időben is, és pazarolja a sok fát kemenczéje kimelegítésére, miglen közös sütökemenczében kisebb fáradtsággal és kisebb költséggel egymásután több gazdasszony süthetne kenyeret. Tegyük fel, hogy a kellő számban felállítandó közös sütökemenczék által egy-egy háziasszony egyszeri kenyérsütésnél a külön fűtendő kályhák mellözése következtében csak 2 fa hasábot takarít meg, már 20-szori kenyérsütésnél a nyári, tavaszi és őszi idő tartama alatt 40 fahasábot takarít meg. Felvéve a fentebbi példát, egy 80 házból álló községben tehát $40 \times 80 = 3200$ fahasábot, vagyis 32 öl fa takarítottatnék meg. Összevetve ezt a télen át kimutatott megtakarítással egy ily községben 332 öl fa s vele tetemes pénzérték megy füstbe.

A 400 házból álló község hasonló feltételek mellett egy éven át 1660 öl fát takaríthatna meg, a nagy kályhák eltávolítása és közös sütökemenczék felállítása által.

Még egy igen rossz oldalát kell a kenyérsütésre alkalmas nagy kályháknak felemlítenem, t. i., hogy ezek a könnyelmű gazdasszonyok után mindjárt első sorban okozói a legtöbb tüzvésznek.

Miután tehát a nagy, kenyérsütésre is alkalmas kályhák :

1. idomtalanáguknál fogva a szobát elrutitják s nagy tért foglalnak el;

2. nyáron át a kenyérsütés miatt igen kellemetlenek;

3. nem lévén tűzmentes helyeken (gyakran faházakban) épitve, sok tűzvésznek okozói, és főképen

4. mivel aránytalan sok fát fogyasztanak, s így igen költségesek: községeink jobbléte iránti tekintetből igen kívánatos azoknak czélszerűbb kályhákkal való kicserélése. Ajánlom helyükbe a kisebb, sok előnnyel bíró kályhákat és a közös sütőkemen-
czék felállítását.

Kellő beosztás mellett egy sütőkemencze 30—40 család számára elegendő. Felállíthatatnék az akár külön, egy kis elzárható pitvarral ellátva, akár pedig egy alkalmas házban kevés költséggel tűzmentesen és czélszerűen, s a fentebbiek szerint beláthatóan nem csak a tőkét adná vissza, de bő kamatokat is szolgálna a községi pénztárba a tetemes faanyag megtakarítása következtében.

Végre megemlékezzvén arról, hogy ezen jó indulatból eredő pár szó ugyan főképen a földművesekhez van intézve, de miután azok az „Erdészeti Lapok“-at alig olvassák, tisztelt szaktársaimhoz kell fordulnom azon kéréssel, sziveskednének a kerületünkben fekvő községeket ez irányban felvilágosítani s őket ez által a gyakran kis terjedelmű községi erdők fatermésének és pénzbeli jövedelmének további hasztalan pazarlásától viszsztatartani.

Fr. L.

Erdőtermények árjegyzéke.

Ungvárott.

1 öl 6'-as bükkhasáb	16	frt	—	kr
1 „ 3'-as „	8	„	—	„
1 „ 3'-as tölgyhasáb	7	„	—	„
1 „ 3'-as fenyőhasáb	4	„	50	„
1 mérő szén	—	„	62	„